

Identifying and prioritizing barriers to private sector participation in urban management projects

Mohamadreza Abdolalipoor

M. Sc. of Engineering and Construction Management,
Department of Civil Engineering, Islamic Azad University
(Safadasht Branch), Tehran, Iran.

Roohollah Taherkhani *

Assistant Professor, Department of Civil Engineering, Imam
Khomeini International University (IKIU), Qazvin, Iran.

Alireza Lork

Assistant Professor, Department of Civil Engineering, Islamic
Azad University (Safadasht Branch), Tehran, Iran.

شناسایی و اولویت بندی موانع مشارکت بخش خصوصی در پروژه های مدیریت شهری

محمد رضا عبدالعلی پور

کارشناسی ارشد مهندسی و مدیریت ساخت، گروه مهندسی عمران، دانشگاه آزاد اسلامی (واحد صفادشت)، تهران، ایران.

روح اله طاهرخانی *

استادیار، گروه مهندسی عمران، دانشگاه بین المللی امام خمینی (ره)، قزوین، ایران.

علیرضا لورک

استادیار، گروه مهندسی عمران، دانشگاه آزاد اسلامی (واحد صفادشت)، تهران، ایران.

*Corresponding author's email address:

taherkhani@eng.ikiu.ac.ir

تاریخ دریافت: ۱۳۹۸/۰۹/۱۱، تاریخ پذیرش: ۱۳۹۸/۱۰/۱۵

Abstract

Private sector participation, especially in the urban economy and municipal projects, plays a vital role in the development of communities. Undoubtedly, the first step in developing private sector participation in urban management projects is to identify the reasons for reluctance and remove existing barriers to the sector's participation in urban projects. In this regard, the purpose of this study is to identify and evaluate the barriers affecting the non-participation of private companies in investment management projects in Alborz province. The present research is applied research in terms of purpose and descriptive-survey research in terms of method and nature. The method of data collection is based on library studies and field studies, including a researcher-made questionnaire and interviews. The findings of this study indicate that the effective barriers to non-participation of private companies in urban management projects in Alborz province are barriers related to economic, political, legal, social, technical and environmental factors, respectively. Economic factor by preventing fluctuations in inflation and interest rates and foreign exchange market, as the most effective and environmental factor by preventing natural risks including risks related to the climate and climate of the project site, internal and external environmental conditions of the project and force majeure, were identified as the least effective factors.

Keywords

Urban management, urban projects, public-private partnership, municipality

چکیده

مشارکت بخش خصوصی به ویژه در اقتصاد شهری و پروژه های شهرداری نقشی حیاتی در توسعه جوامع ایفا می کند. بی شک نخستین گام در جهت توسعه مشارکت بخش خصوصی در پروژه های مدیریت شهری شناسایی دلایل عدم تمایل و رفع موانع موجود در زمینه مشارکت این بخش در پروژه های شهری است. در همین راستا هدف از این مطالعه شناسایی و ارزیابی موانع موثر بر عدم مشارکت شرکت های خصوصی در پروژه های سرمایه گذاری مدیریت شهری استان البرز می باشد. پژوهش حاضر از حیث هدف از نوع تحقیقات کاربردی و از نظر روش و ماهیت، از نوع تحقیقات توصیفی-پیمایشی است. روش گردآوری داده ها بر اساس مطالعات کتابخانه ای و مطالعات میدانی شامل پرسشنامه محقق ساخته و مصاحبه می باشد. یافته های این پژوهش گویای این هستند که موانع موثر بر عدم مشارکت شرکت های خصوصی در پروژه های مدیریت شهری در استان البرز به ترتیب موانع مرتبط با عوامل اقتصادی، سیاسی، قانونی، اجتماعی، فنی و زیست محیطی می باشند. عامل اقتصادی با مانع نوسانات نرخ تورم و بهره و بازار ارز، به عنوان تاثیر گذار ترین و عامل زیست محیطی با مانع ریسک های طبیعی شامل ریسک های مرتبط با آب و هوا و اقلیم محل انجام پروژه، شرایط محیط درونی و بیرونی پروژه و فورس مازورها، به عنوان کم اثرترین عوامل مشخص گردیدند.

کلمات کلیدی

مدیریت شهری، پروژه های شهری، مشارکت عمومی-خصوصی، شهرداری

۱- مقدمه

سرمایه گذاری مشارکتی بخش های عمومی و خصوصی (Public Private Partnership) که اختصاراً به آن (PPP) یا (3p) گفته می شود، به پروژه های سرمایه گذاری ای اطلاق می گردد که در آنها

یکی از زیر مجموعه های دولت مرکزی (یا دولت محلی) با مشارکت یک یا چند شرکت خصوصی، تأمین مالی و ساخت و بهره برداری پروژه (اعم از پروژه های زیر ساختی و زیر بنایی) را بر عهده می گیرد و درآمد های ناشی از راه اندازی پروژه نیز به نسبت سهم مشارکت

4 (4), 2020

دوره ۴، شماره ۴

زمستان ۱۳۹۸

فصلنامه پژوهشی

هر یک از شرکا بین آنها تقسیم می شود [۱]. تاریخچه مطالعات مربوط به مشارکت بخش خصوصی در جهان حاکی از آن است که استفاده از مشارکت عمومی-خصوصی در پروژه های زیر ساختی در آمریکا قدمت زیادی دارد (از سال ۱۸۹۰ تا کنون) که یکی از اولین موارد آن بر می گردد به تأسیس سیستم آبرسانی شهری نیویورک؛ همچنین کشورهای ایرلند، ویتنام، استرالیا، شیلی، هند و چین از اولین پیشتگامان ورود به این عرصه می باشند [۲]. در ایران نیز پس از پیروزی انقلاب اسلامی در سال ۱۳۵۷ و شروع جنگ تحمیلی، در سال ۱۳۵۹ لزوم تمرکز دولت بر مالکیت و مدیریت بخش عمده ای از صنایع و فعالیت های اقتصادی کشور در شرایط حساس دوران جنگ تحمیلی اجتناب ناپذیر شد. تا این که پس از خاتمه جنگ، دولت اقدام به تدوین و تصویب برنامه های بازسازی اقتصادی، اجتماعی در قالب برنامه های اول و دوم توسعه جهت بهبود عملکرد شرکت های دولتی و حضور فعال تر بخش خصوصی در اقتصاد ملی نمود و بستر لازم جهت خصوصی سازی را فراهم کرد [۳]. طی سال های اخیر و با ابلاغ سیاست های اصل ۴۴ قانون اساسی و قانون جلب و حمایت از سرمایه گذاری خارجی، زمینه افزایش مشارکت بخش خصوصی در امر سرمایه گذاری تا حدودی در کشور ما فراهم گشته است. اما تحقق پذیری کامل این مسیر به سبب عملکرد ضعیف دستگاه های اجرایی با مشکلاتی مواجه بوده است [۱]. امروزه یکی از اصول توسعه پایدار شهری، رشد و گسترش فیزیکی شهر با معیارهای اصولی و منطقی با در نظر گرفتن ملاحظات مختلف اقتصادی، اجتماعی و زیست محیطی می باشد. تأمین منابع مالی جهت توسعه پایدار شهری یکی از مهم ترین وظایف نهاد های عمومی از قبیل شهرداری ها است [۴]. مشارکت بخش خصوصی در روند اجرایی و تأمین منابع مالی پروژه های شهری می تواند نقشی موثر در پیشبرد اهداف توسعه شهری ایفا کند. در همین راستا جهت توسعه اینگونه مشارکت ها در پروژه های مدیریت شهری می بایست دلایل عدم تمایل بخش خصوصی شناسایی و با رفع موانع موجود زمینه های مشارکت آن فراهم شود. در این میان استان البرز با دارا بودن فرصت های عظیم سرمایه گذاری و نیز سرمایه گذاران بالقوه، دارای جایگاه ویژه ای است. از این رو هدف پژوهش حاضر، شناسایی موانع موثر بر عدم مشارکت شرکت های خصوصی در پروژه های سرمایه گذاری مدیریت شهری استان البرز و اولویت بندی این موانع می باشد. بر این اساس سوالات تحقیق به صورت زیر مطرح می گردند:

- موانع موثر بر عدم مشارکت بخش خصوصی در پروژه های سرمایه گذاری مدیریت شهری استان البرز کدامند؟

- تأثیر گذارترین و کم اثرترین مانع بر عدم مشارکت بخش خصوصی در پروژه های سرمایه گذاری مدیریت شهری استان البرز کدامند؟

پس از شناسایی عوامل اصلی و موانع مرتبط با آنها، پژوهش حاضر به بررسی فرضیات تحقیق می پردازد که عبارتند از: اثبات وجود و یا عدم وجود رابطه معنادار میان هر یک از عوامل اصلی مورد بررسی و نیز موانع مرتبط با آنها در پروژه های مدیریت شهری با بهره گیری از سرمایه گذاری و مشارکت بخش عمومی-خصوصی. که در این راستا نتایج حاصل از این تحقیق می تواند زمینه لازم جهت ورود بخش خصوصی به سرمایه گذاری در حوزه پروژه های مدیریت شهری

استان را هموارتر نموده و همچنین سهم کوچکی در توسعه پایدار کلان شهر کرج داشته باشد.

۲- پیشینه پژوهش

در شهرهای مختلف دنیا مشارکت عمومی-خصوصی به عنوان راه حلی پایدار برای بهبود خدمات ارائه شده مورد توجه است. این مشارکت ها با خود نقاط قوتی نظیر نوآوری، ارتقاء دانش فنی، افزایش کارایی مدیریتی همراه با مسئولیت اجتماعی، بالا رفتن سطح دانش عمومی بخش دولتی و شهری، به همراه دارند. در دهه اخیر، استفاده شهرداری ها از مشارکت های عمومی-خصوصی در سرتاسر دنیا رواج پیدا کرده است. به طوری که چه در کشور های توسعه یافته و چه در کشور های در حال توسعه استفاده از این نوع مشارکت برای تدارک خدمات عمومی در امور شهری مورد تأکید است [۵]. در همین راستا به بررسی برخی از پژوهش های اخیر خارجی و داخلی در این زمینه می پردازیم:

۲-۱- پژوهش های خارجی

بیسادا در پژوهشی گسترده در آفریقا به بررسی سرمایه گذاری خصوصی پرداخته و نتیجه می گیرد که این امر به شدت متأثر از ریسک سلب مالکیت، درجه آزادی شهروندی، بروکراسی و عدم پایداری به قرارداد ها در بلند مدت است. هم چنین خاطر نشان می کند که خطر بروز جنگ های داخلی، چگونگی دیوان سالاری و بی اعتنائی به قراردادها توسط دولت، که نقش اساسی در عملکرد سرمایه گذاری و رشد اقتصادی دارند بر روند این سرمایه گذاری ها تأثیر بسزایی دارند [۶].

چئونگ و همکارانش در یک مطالعه تطبیقی، عوامل موفقیت بحرانی برای مشارکت های عمومی-خصوصی بین سرزمین اصلی چین و منطقه اداری هنگ کنگ را بررسی نمودند. یافته های آنها نشان می دهد که توسعه چارچوب مشارکت عمومی-خصوصی می تواند به حل بحران اقتصادی کنونی از طریق تشویق توسعه بیشتر و فرصت های کسب و کار برای بخش خصوصی کمک کند. مزایای مشارکت عمومی-خصوصی می تواند حداکثر شود و عموم مردم می توانند از مشارکت بخش خصوصی بهره مند گردند [۷].

آجیمانگ در مطالعه خود کارایی مشارکت های عمومی-خصوصی در پروژه های زیر ساختی در سراسر ایالت های مختلف آمریکا را ارزیابی نمود. وی در بخشی از مقاله خود به تخصیص ریسک به عنوان یکی از موضوعات مهم در مشارکت های عمومی-خصوصی اشاره نموده و در بخش دیگر تحقیق به شناسایی و رتبه بندی مشکلات و محدودیت های این مشارکت ها پرداخته است. وی دعاوی عمومی و کاربرد صرف پروژه های بزرگ در مشارکت های عمومی-خصوصی را به عنوان دو مشکل عمده این مشارکت ها معرفی نموده است [۸].

آلبرت در بررسی موانع بالقوه اجرای موفقیت آمیز مشارکت عمومی-خصوصی در پکن و منطقه اداری هنگ کنگ، که در آن از پاسخ دهندگان خواسته شده بود موانع بالقوه مشارکت (استخراج شده از ادبیات پژوهشی) را رتبه بندی نمایند. نتایج تحقیق تاخیر زیاد در روند مذاکرات، نبود تجربه و مهارت کافی و تاخیرات زیاد به دلیل مناقشات و مباحث سیاسی را به ترتیب به عنوان موانع اصلی توسعه

4 (4), 2020

دوره ۴، شماره ۴

زمستان ۱۳۹۸

فصلنامه پژوهشی

مشارکت در پکن شناسایی نمود که موارد اول و سوم در هنگ کنگ نیز صادق بودند [۹].

آکامپوریرا و همکارانش در پژوهشی عوامل فشار بر اجرای مشارکت عمومی-خصوصی در بخش های برق در اوگاندا را بررسی نمودند. نتایج تحقیق مهمترین محدودیت ها و موانع مشارکت بخش خصوصی در توسعه امکانات تولید برق در قالب مشارکت عمومی-خصوصی را عدم توانایی موسسات عمومی در تامین مالی از طریق انتشار سهام، ملزومات متعدد برای تصویب پروژه های نگهداری شده، فرآیند طولانی درخواست و تصویب مجوز، تاخیر در نتیجه رویه های بروکراسی اداری، مقاومت در علایق عمومی، نشان داد [۱۰].

هامامی و همکارانش عوامل تعیین کننده مشارکت عمومی-خصوصی در زیر ساخت ها در آمریکا را بررسی نمودند. که با بررسی عوامل موثر بر مشارکت بخش خصوصی در کل و سطح صنایع مشخص گردید که اولاً میزان مشارکت در پروژه های بخش حمل و نقل و ارتباطات، بیشتر و در بخش تامین آب، کمتر از بقیه حوزه ها است. ثانیاً عواملی چون بروکراسی و فساد نهاد های دخیل، از میزان این مشارکت ها می کاهند و در عوض متغیرهایی مانند اندازه بازار، ثبات شاخص های اقتصادی کلان، جناح بندی دولت، تعداد احزاب در مجلس قانون گذاری، کسری بودجه جاری دولت، تجربه های قبلی دو بخش عمومی و خصوصی، تاثیر مثبتی روی میزان مشارکت بخش خصوصی در تامین سرمایه پروژه های زیرساختی دارند [۱۱].

۲-۲- پژوهش های داخلی

مفتاحی و قراخانی با استفاده از تکنیک DEMATEL فازی به شناسایی و ارزیابی موانع موثر بر عدم مشارکت شرکت های خصوصی در پروژه های سرمایه گذاری مدیریت شهری قزوین پرداختند. نتایج تحقیق آنها نشان داد که ریسک بازگشت سرمایه، تاثیرگذارترین و ریسک قانونی تاثیرپذیرترین موانع عدم مشارکت بخش خصوصی در پروژه های مدیریت شهری می باشند [۱۲].

رجایی و خراسانی در پژوهش خود در منطقه ۱۰ شهرداری تهران به شناخت و تحلیل موانع پیش روی سرمایه گذاری بخش خصوصی در پروژه های عمرانی شهری پرداختند. نتایج تحقیق مهمترین موانع را تمایل به فروش به جای مشارکت، تغییر مدیران و مشکلات ناشی از آن، زمان بر بودن انعقاد قراردادهای، شرایط قراردادهای، مشکلات کارشناسی پروژه ها، مشکلات مالکیت بعد از اختتام پروژه ها، انتقال مالکیت، تخصص و دید تخصصی نسبت به سرمایه گذاری، ارتقای هرچه بیشتر جایگاه سازمان مشارکت مردمی، بسته های سرمایه گذاری، مدیریت در بهره برداری از پروژه ها، شناور نبودن قراردادهای، عدم تضمین، تیپ بودن قراردادهای و ناهمخوانی شرایط وصف شده با شرایط مندرج در قرارداد معرفی نمودند [۱۳].

عبدالملکی و همکارانش در پژوهشی تامین نظام مالی و سرمایه گذاری پایدار در پروژه های شهری با مشارکت و سرمایه گذاری بخش خصوصی-عمومی را مورد بررسی قرار دادند؛ نتایج پژوهش عوامل قانونی و اداری، عوامل اقتصادی، عوامل مربوط به دولت، عوامل فرهنگی و عوامل منطقه ای را به عنوان پنج عامل اثرگذار بر سرمایه گذاری بخش خصوصی و عمومی در پروژه های شهری نام برد. این پژوهش همچنین وجود قوانین و مقررات مزاحم سرمایه گذاری، رشد

حباب گونه بخش خدمات، فقدان نقشه جامع سرمایه گذاری را در کنار نرخ تورم بالا، نوسانات ارزی و ناکارآمدی بازار سرمایه در تامین مالی پروژه های سرمایه گذاری را از موانع عمده حضور بخش خصوصی در پروژه های شهری دانست [۱۴].

صادقی و صبح خیز زنوزی در مطالعه ای عوامل موثر بر مشارکت بخش خصوصی در پروژه های شهرداری تبریز را مورد پژوهش قرار دادند. آن ها معتقدند عواملی مانند بهبود فضای کسب و کار و قوانین کارای تضمین کننده سود کارگزار خصوصی، باعث افزایش مشارکت بخش خصوصی در اجرای پروژه های شهری می شوند و متقابلاً وجود بروکراسی و نبود ظرفیت سازی های مناسب روند کار را به تعویق می اندازد [۱۵].

محمدی و همکارانش شراکت بخش های عمومی-خصوصی در نوسازی بافت های فرسوده منطقه ۹ شهرداری تهران را مورد بررسی قرار دادند. یافته های پژوهش نشان دادند که وجود زیرساخت های قانونی برای شراکت عمومی-خصوصی، انطباق ضوابط شهرسازی با اهداف کلان نوسازی بافت های شهری، کافی بودن تسهیلات و بسته های تشویقی، همکاری و مشارکت مالکین، افزایش نظارت نهادهای مربوطه بر شراکت و همچنین استفاده از سرمایه گذاران متخصص و بومی منطقه، می توانند در موفقیت این شراکت و نوسازی به صورت پایدار موثر می باشند [۱۶].

شاهنوشی و همکارانش در یک مطالعه موردی، با بهره گیری از روش تحلیل سلسله مراتبی فازی (FAHP)، مهم ترین موانع و انگیزه های سرمایه گذاری شهری و روش های مختلف مشارکت عمومی-خصوصی در حوزه های مختلف در شهر مقدس مشهد را بررسی و اولویت بندی نمودند. نتایج مطالعات ایشان نشان داد که اولویت اول سرمایه گذاران، حوزه های مسکونی و تجاری بر اساس اصل سود آوری اقتصادی است. آنها همچنین مهم ترین مانع سرمایه گذاری شهری را وجود بروکراسی اداری زیاد عنوان نموده و در سه حوزه مسکونی، تجاری و عمران شهری، روش ساخت و انتقال را به عنوان برترین روش معرفی کردند [۱۷].

۳- مبانی نظری

افزایش جمعیت و شهرنشینی به عنوان پدیده ای فراگیر در سال های اخیر، کشورهای صنعتی و کشورهای در حال توسعه را در بر گرفته است. گسترش شهرها، در نتیجه افزایش جمعیت و مهاجرت از روستاها پدید آمده است. در این میان، مشارکت شهروندان در مدیریت شهری می تواند در تأمین منابع اقتصادی، کاهش هزینه خدمات، افزایش انسجام اجتماعی، کاهش آسیب ها و تنش های ناشی از زندگی شهری و رضایت شهروندان مؤثر باشد [۱۸].

۳-۱- مشارکت

واژه مشارکت از حیث لغوی به معنای درگیر شدن و تجمع برای منظور خاص است. در مورد معنای اصطلاحی آن بحث های فراوانی شده است، ولی در مجموع می توان جوهره اصلی آن را درگیری، فعالیت و تأثیر پذیری دانست [۱۹]. با پذیرش این جوهره، برخی از صاحب نظران مدیریت، تعریف زیر را برای مشارکت ارائه نموده اند: "مشارکت درگیری ذهنی و عاطفی اشخاص در موقعیت های گروهی

است که آنان را بر می انگیزد تا برای دستیابی به هدف های گروهی یاری دهند و در مسئولیت کار شریک شوند". در این تعریف سه جزء مهم وجود دارد: درگیر شدن، یاری دادن و مسئولیت درک عمیق تر [۱۸].

مشارکت مردم در طرح های توسعه فواید بسیاری برای جامعه دارد که از جمله آنها می توان مواردی همچون تاثیر در هدف، پذیرش، زمان، هزینه، کیفیت و استفاده بهینه از طرح، و همینطور تاثیر در میزان آگاهی سیاسی و اجتماعی مردم را برشمرد [۱۸]. دیوید دریسکل معتقد است مشارکت بر سه اعتقاد ذیل مبتنی است: الف) توسعه در وهله اول و پیش از همه باید به نفع ساکنان محلی باشد. ب) مردمی که در محدوده مورد برنامه ریزی زندگی می کنند، دقیق ترین اطلاعات را درباره آن محدوده دارند. ج) مردمی که بیشترین تاثیرات را از تصمیمات می پذیرند، سهم بیشتری برای مشارکت در تصمیم گیری دارند [۲۰]. از نظر دریسکل اشکال مختلفی از مشارکت وجود دارد که در دو دسته کلی تر "مشارکت" و "عدم مشارکت" جای می گیرد. که بر اساس نمودار شماره (۱) این تقسیم بندی را در یک نمودار دو بعدی و بر حسب میزان اختیار در تصمیم گیری نشان می دهند [۲۱].

۳-۲- شکل ها مشارکت عمومی - خصوصی (PPP)

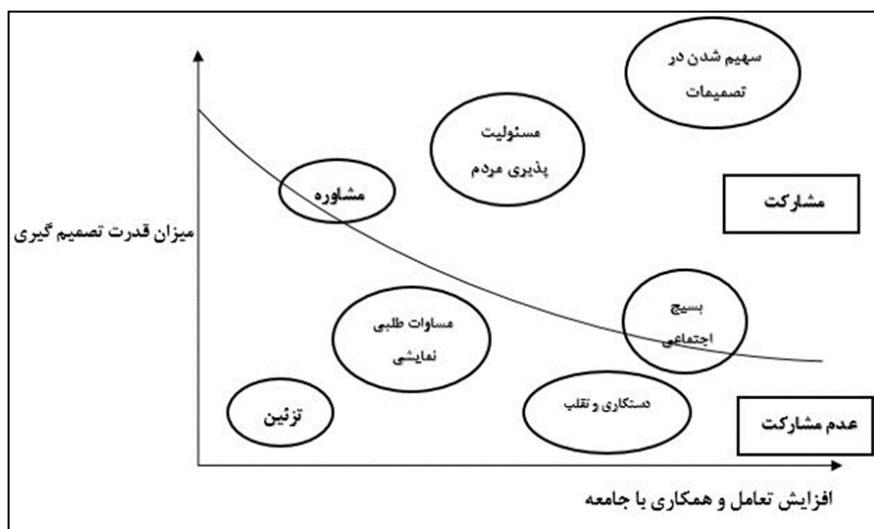
مشارکت عمومی-خصوصی مکانیزمی است که در آن بخش عمومی (دولت و سایر نهادهای حکومتی) به منظور تأمین خدمات زیربنایی (اعم از آب و فاضلاب، حمل و نقل، سلامت، آموزش و غیره) از ظرفیت های بخش خصوصی (اعم از دانش، تجربه و منابع مالی) استفاده می نماید. به بیان دیگر، بخش خصوصی به نیابت از دولت در برخی از وظایف و مسئولیت های تأمین این خدمات نقش آفرینی می نماید. در مشارکت عمومی-خصوصی قراردادی بین بخش عمومی و بخش خصوصی به منظور تسهیم ریسک، مسئولیت، منافع و هم افزایی منابع و تخصص هر دو بخش در ارائه خدمات زیربنایی منعقد می گردد. سیف الهی [۲۲]. در پژوهش خود با بررسی قراردادهای مشارکت دولتی-خصوصی مهمترین دلایل ضرورت استفاده از مشارکت های

عمومی-خصوصی را محدودیت بودجه ای دولتی، سرعت تطبیق، دانش فنی، جلوگیری از فساد اداری، تنوع تصمیم گیری، ایجاد رقابت و بالا بردن سودآوری، ایجاد روابط میان سازمانی قوی تر با سایر بخش ها و همچنین بالا بردن بهره وری نیروی انسانی عنوان نموده است. همچنین احمدی در پژوهش خود مهم ترین مزایای استفاده از مشارکت عمومی-خصوصی را مدیریت بودجه، تخصیص بهتر ریسک، اطمینان و کیفیت ارائه خدمات، ارائه به موقع خدمات، بهینه نمودن طراحی و هزینه یابی در کل عمر پروژه، روان نمودن مشخصات نحوه هزینه مخارج سرمایه ای، بهره گیری از مهارت های بخش خصوصی، ایجاد درآمد های طرف سوم دانسته است [۲۳].

۳-۳- پروژه های شهری

مدیریت شهری به عنوان چارچوب سازمانی توسعه شهر به سیاست ها، برنامه ها و طرح ها و عملیاتی اطلاق می شود که در پی اطمینان از تطابق رشد جمعیت با دسترسی به زیرساخت های اساسی مسکن و اشتغال هستند. به طور کلی پروژه های شهری آن دسته از پروژه هایی هستند که در محیط کلان شهرها تحت مدیریت شهری جهت دست یابی به اهداف سازمانی تجزیه، تحلیل، طراحی و برنامه ریزی می گردند و منابع مالی و هزینه ای لازم در راستای اهداف پروژه تعیین و اقدامات اجرایی آن صورت می گیرد [۲۴]. پروژه های شهری ارتباط تنگاتنگ و ضروری با حیات و کالبد شهر داشته و باعث تقویت و حفظ تنوع فضایی و گسترش تحرک و جاذبه های اجتماعی در محیط شهر می شوند. به طور کلی می توان آنها را در دو قالب زیر طبقه بندی کرد: الف- خدمات زیرساختی مبتنی بر تأسیسات و تجهیزات شهری، ب- خدمات رفاهی و اجتماعی مبتنی بر زیرساخت های اجتماعی [۲۵]. در یک تقسیم بندی کلی پروژه های مدیریت شهری شامل: ابنیه ها، فضای سبز، مناسب سازی، زیباسازی، ترافیک، مهندسی آب، خدمات شهری و مطالعاتی می باشند [۲۶].

۳-۴- سرمایه گذاری و انواع سرمایه

نمودار شماره ۱- مدل دو بعدی رابطه میزان قدرت تصمیم گیری و افزایش تعامل و همکاری با جامعه [۲۱]

سرمایه گذاری در یک تعریف کلی کاربرد سرمایه برای تولید درآمد جدید است. ذخیره سرمایه از طریق تاخیر در استفاده از آن نیز سرمایه گذاری محسوب می شود. بر اساس نظر اقتصاددانان سرمایه گذاری به معنای استفاده از منابع به منظور افزایش درآمد یا تولید در آینده است. سرمایه گذاری بر حسب موضوع به دو دسته سرمایه گذاری واقعی (نظیر خرید ملک یا ساختمان) و سرمایه گذاری مالی (نظیر سرمایه گذاری در اوراق بهادار مثل سهام عادی یا اوراق مشارکت) تقسیم می شود [۱۲]. انواع سرمایه نیز به (۱) سرمایه فیزیکی از قبیل ابزار و ماشین آلات و ساختمان، (۲) سرمایه انسانی مانند نیروی کار و مدیریت منابع، (۳) سرمایه مالی شامل سهام، اوراق قرضه و نقدینگی موجود در سطح جامعه و نیز پروژه های شهری و (۴) سرمایه اجتماعی که در واقع نوعی از روابط اجتماعی که منجر به ایجاد شبکه های اجتماعی، هنجارها، اعتماد اجتماعی و تسهیل هماهنگی و همکاری به منظور دستیابی به منافع اجتماعی می گردند، تقسیم بندی می شوند [۱۴].

۴- روش تحقیق

تحقیق حاضر از حیث هدف، از نوع کاربردی و از نظر روش و ماهیت، از نوع توصیفی-پیمایشی است. محل انجام تحقیق در ۱۵ سازمان شهرداری استان البرز بوده؛ که از این تعداد ۹ سازمان مربوط به مناطق مختلف شهر کرج و ۶ سازمان مربوط به شهرهای اقماری این استان می باشد. که با توجه به اهداف اشاره شده، جامعه آماری تحقیق شامل ۶۰ نفر از کارشناسان خبره و مدیران پروژه و مسئولین شاغل در سازمان شهرداری ها که دارای تجربه کافی در زمینه مشارکت عمومی-خصوصی در پروژه های مدیریت شهری هستند، می باشند. حجم نمونه آماری نیز با استفاده از جدول مورگان^۱، ۵۲ نفر استخراج گردیده. همچنین جهت بررسی و مطالعه دقیق تر نتایج، از ۳۲ نفر از مدیران عامل و کارشناسان شرکت های مشاور و پیمانکار بخش خصوصی صاحب تجربه پروژه های مشارکتی در سطح استان نظرسنجی گردید و با نتایج حاصل از شهرداری ها مقایسه صورت پذیرفت. شیوه جمع آوری اطلاعات آمیزه ای از مطالعات کتابخانه ای و مطالعات میدانی و پیمایشی می باشد؛ و برای تجزیه و تحلیل اطلاعات از نرم افزار آماری SPSS^۲ استفاده شد. در ابتدا از طریق مطالعات کتابخانه ای (مطالعه تحقیقات گذشته) کلیات تحقیق بررسی و اطلاعات لازم پیرامون موضوع پژوهش کسب گردید. به طوریکه پس از مصاحبه با تعدادی از خبرگان و کارشناسان شهرداری های استان البرز و نیز اساتید و صاحب نظران دانشگاهی موانع و چالش های مشارکت بخش خصوصی در پروژه های مدیریت شهری استان البرز شناسایی و مطابق با تحلیل PESTEL در شش عامل تاثیرگذار سیاسی (Political)، اقتصادی (Economic)، اجتماعی (Social)، تکنولوژیکی (Technological)، زیست محیطی (Environmental)، و قانونی (Legal) دسته بندی گردید. در این مرحله از تحقیق، از یک پرسشنامه محقق ساخته استفاده شده که این ابزار، در قالب مقیاس پنج درجه ای لیکرت^۳ و به شکل بسته پاسخ، تهیه شده است. برای نظرسنجی در مجموع تعداد (۸۴) عدد پرسشنامه (شامل (۵۲) عدد (معادل ۶۱/۹ درصد) متعلق به شهرداری ها و (۳۲) عدد (معادل ۳۸/۱ درصد) متعلق به بخش خصوصی)، که

در همه آنها به طور کامل به تمام سوالات پاسخ داده بودند و هیچ داده گمشده یا پرسشنامه مخدوشی در آنها مشاهده نشد توزیع، جمع آوری و جهت ادامه کار گزارش گردید و پس از آن مورد تجزیه و تحلیل نهایی واقع شد. روایی^۴ ابزار اندازه گیری به تایید اساتید و صاحب نظران دانشگاهی مربوطه و کارشناسان امور سرمایه گذاری در شهرداری های استان البرز رسید و جهت بررسی پایایی^۵ ابزار اندازه گیری نیز از آزمون آلفای کرونباخ استفاده گردید. در نهایت، نتایج حاصل از پرسشنامه های جمع آوری شده از مصاحبه شوندگان به صورت داده های عددی و دموگرافیک به صورت مجزا از هم تهیه و سپس توسط نرم افزار آماری SPSS v22 تجزیه و تحلیل گردید. در این راستا جهت توصیف داده ها از آماره های توصیفی و جهت تحلیل داده ها از آزمون های استنباطی متناسب با فرضیات تحقیق شامل آزمون های کای دو، تی استیودنت تک نمونه ای و مستقل استفاده شد. همچنین برای بررسی فرض نرمال بودن داده ها از آزمون آماری کولموگروف-اسمیرنوف استفاده شده است.

۵- یافته های تحقیق

۵-۱- یافته های کیفی

موانع و چالش های مشارکت بخش خصوصی در پروژه های مدیریت شهری استان البرز که از طریق مطالعه تحقیقات گذشته و نیز مصاحبه با کارشناسان و اساتید مربوطه شناسایی و در قالب یک پرسشنامه مطرح شدند عبارتند از: (۶) عامل موثر اصلی شامل عوامل سیاسی، اقتصادی، اجتماعی، فنی، زیست محیطی و قانونی که جمعا شامل (۲۸) مانع (گویه) تاثیرگذار، که خود مشتمل بر (۹۴) زیرفاکتور می باشند که در ادامه به توضیح آنها پرداخته خواهد شد. همچنین جهت شناسایی گویه ها از مقیاس لیکرت استفاده گردید و به هر گویه نمراتی از (۱) تا (۵) داده شد. بدین ترتیب، مجموع نمراتی که هر فرد از گویه ها کسب نمود نمایانگر گرایش وی بوده است [۲۷].

۵-۲- یافته های کمی

در مراحل ابتدایی تحقیق تعداد محدودی پرسشنامه (در یک نمونه آماری ۲۰ نفره) بین اعضای نمونه، توزیع و پس از جمع آوری از روش ضریب آلفای کرونباخ^۶ برای برآورد پایایی (قابلیت اعتماد) ابزار پژوهش، استفاده شد که مقدار آن به طور جداگانه برای هر شش عامل (فاکتور) اصلی به شرح جدول ۱ به دست آمد:

جدول ۱- مقادیر آلفای کرونباخ (α) برای عوامل مورد بررسی	
عامل	آلفای کرونباخ (α)
سیاسی	۰/۷۱۸
اقتصادی	۰/۷۱۰
اجتماعی	۰/۶۹۷
فنی	۰/۷۵۵
زیست محیطی	۰/۸۲۱
قانونی	۰/۸۰۹

مقدار آلفای کل عوامل نیز برابر $\alpha = 0/908$ بود. در نهایت نیز پس از جمع آوری تمام پرسشنامه ها (در یک نمونه آماری ۸۴ نفره) مجددا

ضریب آلفای کرونیخ کل بررسی شد که مقدار آن $\alpha=0/855$ برآورد گردید. در ادامه با در دست داشتن داده های حاصل از پرسشنامه های تکمیل شده، از بین ۸۴ فرد شرکت کننده در تحقیق، ویژگی های دموگرافیک افراد شامل: (جنسیت، رشته تحصیلی، سطح تحصیلات و سابقه کاری) به تفکیک گروه های مورد مطالعه در جدول ۲ آمده است. سپس به بررسی توصیفی هر یک از فاکتورهای عوامل سیاسی، اقتصادی، اجتماعی، فنی، زیست محیطی و قانونی به تفکیک گویه های تشکیل دهنده و به تفکیک گروه های مورد مطالعه و مقایسه بین گروه ها پرداخته شده و پس از آن فرضیات تحقیق بر اساس آزمون تی استیودنت^۷ مورد بررسی قرار گرفته است. همانطور که در جدول ۳ مشاهده می شود، در ابتدا با استفاده از آزمون کولموگروف-اسمیرنوف^۸ (K-S) از نرمال بودن داده ها اطمینان حاصل گردید. که در این راستا در هنگام بررسی نرمال بودن داده ها فرض صفر مبنی بر اینکه توزیع داده ها نرمال است در سطح خطای ۵ درصد تست شد. بنابراین اگر آماره آزمون بزرگتر مساوی ۰/۰۵ بدست آید، در این صورت دلیلی برای رد فرض صفر مبنی بر اینکه داده نرمال است وجود نخواهد داشت. به عبارت دیگر توزیع داده ها نرمال خواهد بود [۲۸].

جدول ۲- ویژگی های دموگرافیک پاسخ دهندگان

ویژگی دموگرافیک	بخش خصوصی نفر (درصد)	شهرداری نفر (درصد)
جنسیت		
مرد	۱۵ (۴۶.۹)	۳۷ (۷۱.۲)
زن	۱۷ (۵۳.۱)	۱۵ (۲۸.۸)
مجموع	۳۲ (۱۰۰)	۵۲ (۱۰۰)
رشته تحصیلی		
معماری	۱۴ (۴۳.۸)	۵ (۹.۶)
عمران	۸ (۲۵)	۹ (۱۷.۳)
شهرسازی	۳ (۹.۳)	۲ (۳.۸)
سایر رشته ها	۷ (۲۱.۹)	۳۶ (۶۹.۲)
مجموع	۳۲ (۱۰۰)	۵۲ (۱۰۰)
پایه تحصیلات		
کارشناسی	۲۰ (۶۲.۵)	۱۹ (۳۶.۵)
کارشناسی ارشد	۱۱ (۳۴.۴)	۳۰ (۵۷.۷)
دکتر و بالاتر	۱ (۳.۱)	۳ (۵.۸)
مجموع	۳۲ (۱۰۰)	۵۲ (۱۰۰)
سابقه کاری		
کمتر از ۵ سال	۱۵ (۴۶.۹)	۲۰ (۳۸.۵)
۵ تا ۱۰ سال	۷ (۲۱.۹)	۱۰ (۱۹.۲)
۱۰ تا ۱۵ سال	۶ (۱۸.۸)	۱۸ (۳۴.۶)
بیش از ۱۵ سال	۴ (۱۲.۵)	۴ (۷.۷)
مجموع	۳۲ (۱۰۰)	۵۲ (۱۰۰)

برای آزمون نرمالیته فرض های آماری به قرار زیر است:

H0: توزیع داده های مربوط به هر یک از متغیرها نرمال است.
H1: توزیع داده های مربوط به هر یک از متغیرها نرمال نیست.
برای هیچ یک از فاکتور ها ($Pvalue < 0/05$) گزارش نشده، لذا فرض H0 و نرمالیتی تأیید می شود و می پذیریم که نتایج آزمون نرمالیتی کولموگروف اسمیرنوف برای همه فرضیات تأیید شده است. جدول ۴، عوامل تأثیرگذار اصلی و نگرش افراد مورد آزمون به میزان اثرگذاری (۲۸) گویه مربوطه و همچنین جدول ۵ اولویت موانع بر اساس میانگین حاصله را به نمایش می گذارد. پس از بررسی و انجام مقایسه آماری میان تک تک موانع تأثیرگذار بین هر دو بخش

مشخص شد؛ که در عوامل زیر نتایج آزمون کای دو حاکی از وجود اختلاف آماری معنادار نگرش افراد به این فاکتورها می باشد:

۱- عامل عدم ثبات سیاسی و دولتی (با $Pvalue=0/026$) که کارمندان شهرداری میزان اثرگذاری را نسبت به بخش خصوصی زیادتر گزارش کرده اند؛

۲- عامل تامین منابع مالی (با $Pvalue=0/012$) که کارمندان شهرداری میزان اثرگذاری را نسبت به بخش خصوصی زیادتر گزارش کرده اند؛

۳- عامل کیفیت پایین کار در مراحل طراحی و ساخت (با $Pvalue=0/012$) که کارمندان بخش خصوصی میزان اثرگذاری را نسبت به شهرداری زیادتر گزارش کرده اند؛ و در بین سایر موانع عدم وجود اختلاف آماری معنادار بین دو بخش مشاهده گردید.

بر اساس جداول ۶ و ۷، اکنون با استفاده از آزمون تی استیودنت به بررسی فرضیات تحقیق (به شرح زیر) می پردازیم:

H0: میان موانع مرتبط با عوامل موثر اصلی در پروژه های مدیریت شهری با بهره گیری از سرمایه گذاری و مشارکت بخش عمومی- خصوصی رابطه معنادار وجود ندارد.

H1: میان موانع مرتبط با عوامل موثر اصلی در پروژه های مدیریت شهری با بهره گیری از سرمایه گذاری و مشارکت بخش عمومی- خصوصی رابطه معنادار وجود دارد.

با توجه به آمار استنباطی صورت گرفته برای هر شش فرضیه تحقیق بطور جداگانه که در آن با استفاده از آزمون تی استیودنت تک نمونه ای به بررسی فرضیات تحقیق پرداخته شد. مطابق نتایج حاصله که در آن ها مقدار ($Pvalue < 0/05$) به دست آمد. فرض (H0) رد، و در سطح اطمینان ۹۹ درصد فرض (H1) تأیید شد و اختلاف آماری حاصل از نتایج آزمون ها وجود یک ارتباط معنادار و تأیید تمامی فرضیات از دید کارمندان هر دو بخش را نشان داد. همچنین نتایج حاصل از آزمون تی استیودنت مستقل برای مقایسه بین دو گروه بخش خصوصی و شهرداری شامل: عوامل سیاسی با $Pvalue=0/006$ ، عوامل اقتصادی با $Pvalue=0/098$ ، عوامل اجتماعی با $Pvalue=0/336$ ، عوامل فنی با $Pvalue=0/143$ ، عوامل زیست محیطی با $Pvalue=0/543$ و عوامل قانونی با $Pvalue=0/685$ بوده؛ که با توجه به این که در تمامی فرضیات مقدار ($Pvalue < 0/05$) به دست آمد، نتایج آزمون کای دو عدم وجود اختلاف آماری بین دو گروه در هر شش فرضیه تحقیق بود. بدین معنی که میان نگرش افراد نسبت به موانع مرتبط با عوامل سیاسی، اقتصادی، اجتماعی، فنی، زیست محیطی و قانونی در پروژه های مدیریت شهری با بهره گیری از سرمایه گذاری و مشارکت بخش عمومی- خصوصی بین شهرداری و بخش خصوصی اختلاف آماری معناداری وجود ندارد. جدول ۸، اولویت عوامل تأثیرگذار را با توجه به نتیجه میانگین آن ها به نمایش می گذارد. در بین موانع موثر بر عدم مشارکت بخش خصوصی در پروژه های سرمایه گذاری در هر دو بخش شهرداری و خصوصی، تأثیرگذارترین فاکتور، عوامل اقتصادی با ضرایب میانگین به ترتیب ۳/۶۴ و ۳/۷۳ در رتبه اول و عوامل زیست محیطی به ترتیب با ضرایب ۲/۶۳ و ۲/۶۱ در اولویت آخر قرار دارند.

جدول ۳- آزمون نرمالیتی کولموگروف- اسمیرنوف (K-S)

One-Sample Kolmogorov-Smirnov Test						
شماره فرضیه	۱	۲	۳	۴	۵	۶
N	84	84	84	84	84	84
Normal Parameters ^{a,b}	Mean	3.5635	3.6738	3.4952	3.2440	2.6190
	Std. Deviation	0.62141	0.63533	0.61505	0.73322	0.85946
Most Extreme Differences	Absolute	0.090	0.091	0.109	0.110	0.145
	Positive	0.060	0.082	0.109	0.071	0.145
	Negative	-0.090	-0.091	-0.080	-0.110	-0.135
Test Statistic		0.090	0.091	0.109	0.110	0.145
Asymp. Sig. (2-tailed)		.084 ^c	.058 ^c	.053 ^c	.065 ^c	.085 ^c

جدول ۴- عوامل تاثیر گذار و نگرش پاسخ دهندگان به میزان اثرگذاری موانع مشارکت عمومی-خصوصی در پروژه های مدیریت شهری استان البرز

عوامل اصلی	ردیف	موانع تاثیرگذار (گویه ها)	بخش	نگرش پاسخ دهندگان (درصد/تفر)				
				بسیار کم (۱)	کم (۲)	متوسط (۳)	زیاد (۴)	بسیار زیاد (۵)
سیاسی	1	دخالت های دولتی	شهرداری	6(11/5)	11(21/2)	16(30/8)	14(26/9)	5(9/6)
			خصوصی	1(3/1)	6(18/8)	9(28/1)	8(25)	8(25)
	2	مخالفت ها و خصومت ها	شهرداری	1(1/9)	10(19/2)	16(30/8)	18(34/6)	7(13/5)
			خصوصی	0(0)	3(9/4)	8(25)	16(50)	5(15/6)
	3	عدم ثبات سیاسی و دولتی	شهرداری	1(1/9)	0(0)	13(25)	28(53/8)	10(19/2)
			خصوصی	1(3/1)	6(18/8)	7(21/9)	12(37/5)	6(18/8)
	4	نبود تضامین و مشوق ها	شهرداری	2(3/8)	5(9/6)	13(25)	22(42/3)	10(19/2)
			خصوصی	1(3/1)	3(9/4)	9(28/1)	13(40/6)	6(18/8)
	5	وجود تناقضات سیاسی	شهرداری	1(1/9)	4(7/7)	18(34/6)	19(36/5)	10(19/2)
			خصوصی	1(3/1)	0(0)	8(25)	19(59/4)	4(12/5)
	6	ضعف در استراتژی مشارکتی	شهرداری	0(0)	5(9/6)	15(28/8)	21(40/4)	11(21/2)
			خصوصی	0(0)	6(18/8)	11(34/4)	11(34/4)	4(12/5)
اقتصادی	7	نوسانات نرخ ها	شهرداری	1(1/9)	5(9/6)	9(17/3)	22(42/3)	15(28/8)
			خصوصی	1(3/1)	1(3/1)	4(12/5)	12(37/5)	14(43/8)
	8	هزینه های مالی	شهرداری	2(3/8)	9(17/3)	18(34/6)	19(36/5)	4(7/7)
			خصوصی	1(3/1)	4(12/5)	13(40/6)	10(31/3)	4(12/5)
	9	ریسک های مالی و اقتصادی پروژه	شهرداری	0(0)	6(11/5)	15(28/8)	22(42/3)	9(17/3)
			خصوصی	2(6/3)	3(9/4)	4(12/5)	15(46/9)	8(25)
	10	مشکلات بازار	شهرداری	3(5/8)	4(7/7)	15(28/8)	24(46/2)	6(11/5)
			خصوصی	2(6/3)	1(3/1)	12(37/5)	10(31/3)	7(21/9)
	11	تامین منابع مالی	شهرداری	1(1/9)	2(3/8)	7(13/5)	32(61/5)	10(19/2)
			خصوصی	1(3/1)	3(9/4)	10(31/3)	7(21/9)	11(34/4)
	12	کمبود اعتماد	شهرداری	3(5/8)	8(15/4)	22(42/3)	15(28/8)	4(7/7)
اجتماعی			خصوصی	0(0)	3(9/4)	12(37/5)	12(37/5)	5(15/6)
	13	فقدان اطلاعات	شهرداری	0(0)	8(15/4)	17(32/7)	22(42/3)	5(9/6)
			خصوصی	0(0)	7(21/9)	16(50)	7(21/9)	2(6/3)
	14	وجود بحران های اجتماعی	شهرداری	1(1/9)	7(13/5)	20(38/5)	12(23/1)	12(23/1)
			خصوصی	0(0)	3(9/4)	12(37/5)	5(15/6)	12(37/5)
	15	وجود ضعف های علمی و آموزشی	شهرداری	0(0)	4(7/7)	14(26/9)	25(48/1)	9(17/3)
			خصوصی	0(0)	4(12/5)	11(34/4)	8(25)	9(28/1)

52(100)	3(5/8)	21(40/4)	21(40/4)	7(13/5)	0(0)	شهرداری	ریسکهای فرهنگی و ارتباطات پروژه	16	فنی
32(100)	3(9/4)	17(53/1)	8(25)	3(9/4)	1(3/1)	خصوصی			
52(100)	5(9/6)	13(25)	24(46/2)	9(17/3)	1(1/9)	شهرداری	فقدان مهارت و دانش فنی	17	
32(100)	3(9/4)	5(15/6)	14(43/8)	7(21/9)	3(9/4)	خصوصی			
52(100)	4(7/7)	18(34/6)	19(36/5)	11(21/2)	0(0)	شهرداری	کیفیت پایین کار در مراحل طراحی و ساخت	18	
32(100)	7(21/9)	10(31/3)	7(21/9)	5(15/6)	3(9/4)	خصوصی			
52(100)	4(7/7)	15(28/2)	24(46/2)	8(15/4)	1(1/9)	شهرداری	ریسکهای فناوری و تکنولوژیکی	19	
32(100)	1(3/1)	11(34/4)	14(43/8)	5(15/6)	1(3/1)	خصوصی			
52(100)	5(9/6)	19(36/5)	17(32/7)	10(19/2)	1(1/9)	شهرداری	نبود پلان قطعی	20	
32(100)	4(12/5)	9(28/1)	13(40/6)	3(9/4)	3(9/4)	خصوصی			
52(100)	1(1/9)	6(11/5)	17(32/7)	22(42/3)	6(11/5)	شهرداری	ریسک های طبیعی	21	زیست محیطی
32(100)	1(3/1)	4(12/5)	10(31/3)	13(40/6)	4(12/5)	خصوصی			
52(100)	2(3/8)	10(19/2)	18(34/6)	17(32/7)	5(9/6)	شهرداری	شرایط و وضع موجود	22	
32(100)	2(6/3)	5(15/6)	12(37/5)	7(21/9)	6(18/8)	خصوصی			
52(100)	5(9/6)	19(36/5)	20(38/5)	8(15/4)	0(0)	شهرداری	نبود قانون مدون	23	حقوقی
32(100)	5(15/6)	7(21/9)	19(59/4)	1(3/1)	0(0)	خصوصی			
52(100)	16(30/8)	24(46/2)	9(17/3)	2(3/8)	1(1/9)	شهرداری	بروکراسی ناکارآمد اداری	24	
32(100)	13(40/6)	9(28/1)	7(21/9)	3(9/4)	0(0)	خصوصی			
52(100)	9(17/3)	19(36/5)	19(36/5)	3(5/8)	2(3/8)	شهرداری	ریسک های قانونی و قراردادی	25	
32(100)	6(18/8)	13(40/6)	8(25)	5(15/6)	0(0)	خصوصی			
52(100)	4(7/7)	23(44/2)	14(26/9)	8(15/4)	3(5/8)	شهرداری	تبعات قانونی ناشی از تاخیرات	26	
32(100)	3(9/4)	10(31/3)	14(43/8)	5(15/6)	0(0)	خصوصی			
52(100)	4(7/7)	15(28/8)	26(50)	5(9/6)	2(3/8)	شهرداری	محدودیت های قانونی	27	
32(100)	1(3/1)	18(56/3)	8(25)	4(12/5)	1(3/1)	خصوصی			
52(100)	4(7/7)	22(42/3)	17(32/7)	6(11/5)	3(5/8)	شهرداری	تغییر قوانین و مقررات	28	
32(100)	5(15/6)	11(34/4)	12(37/5)	3(9/4)	1(3/1)	خصوصی			

جدول ۵- اولویت بندی عوامل و موانع تاثیر گذار شناسایی شده در مشارکت عمومی-خصوصی در پروژه های مدیریت شهری استان البرز

عوامل اصلی	ردیف	موانع تاثیر گذار (گویه ها)	نتیجه آزمون کای دو PVALUE	میانگین	اولویت موانع
سیاسی	۱	دخالت های دولتی	0/304	3/50	12
	۲	مخالفت ها و خصومت ها	0/507	3/72	6
	۳	عدم ثبات سیاسی و دولتی	0/026	3/50	12
	۴	نبود تضامین و مشوق ها	0/998	3/63	8
	۵	وجود تناقضات سیاسی	0/199	3/78	4
	۶	ضعف در استراتژی مشارکتی	0/48	3/41	14
اقتصادی	۷	نوسانات نرخ ها	0/563	4/16	1
	۸	هزینه های مالی	0/885	3/38	16
	۹	ریسک های مالی و اقتصادی پروژه	0/175	3/75	5
	۱۰	مشکلات بازار	0/46	3/59	10
	۱۱	تامین منابع مالی	0/012	3/75	5
اجتماعی	۱۲	کمبود اعتماد	0/389	3/59	10
	۱۳	فقدان اطلاعات	0/2	3/13	20
	۱۴	وجود بحران های اجتماعی	0/577	3/81	3
	۱۵	وجود ضعف های علمی و آموزشی	0/202	3/69	7
	۱۶	ریسک های فرهنگی و ارتباطات پروژه	0/363	3/56	11
فنی	۱۷	فقدان مهارت و دانش فنی	0/499	3/12	21
	۱۸	کیفیت پایین کار در مراحل طراحی و ساخت	0/012	3/33	17
	۱۹	ریسک های فناوری و تکنولوژیکی	0/904	3/23	19
	۲۰	نبود پلان قطعی	0/345	3/30	18

23	2/53	0/996	ریسک های طبیعی	۲۱	زیست
22	2/69	0/644	شرایط و وضع موجود	۲۲	محیطی
13	3/44	0/085	نبود قانون مدون	۲۳	قانونی
2	4/00	0/4	بروکراسی ناکارآمد اداری	۲۴	
9	3/60	0/382	ریسک های قانونی و قراردادی	۲۵	
17	3/33	0/349	تبعات قانونی ناشی از تاخیرات	۲۶	
17	3/33	0/102	محدودیت های قانونی	۲۷	
15	3/40	0/737	تغییر قوانین و مقررات	۲۸	

جدول ۶- شاخص های انحراف معیار و خطای استاندارد میانگین مربوط به فرضیات تحقیق

بخش	فرضیه ها	عوامل	تعداد	میانگین	انحراف معیار	خطای استاندارد میانگین
خصوصی	فرضیه ۱	سیاسی	32	3/5885	0/62071	0/10973
	فرضیه ۲	اقتصادی	32	3/7250	0/70161	0/12403
	فرضیه ۳	اجتماعی	32	3/5563	0/64204	0/11350
	فرضیه ۴	فنی	32	3/1953	0/82485	0/14581
	فرضیه ۵	زیست محیطی	32	2/6094	0/93958	0/16610
	فرضیه ۶	قانونی	32	3/5677	0/61763	0/10918
شهرداری	فرضیه ۱	سیاسی	52	3/5481	0/62739	0/08700
	فرضیه ۲	اقتصادی	52	3/6423	0/59585	0/08263
	فرضیه ۳	اجتماعی	52	3/4577	0/60109	0/08336
	فرضیه ۴	فنی	52	3/2740	0/67747	0/09395
	فرضیه ۵	زیست محیطی	52	2/6250	0/81575	0/11312
	فرضیه ۶	قانونی	52	3/4872	0/64747	0/08979

جدول ۷- شاخص های پراکندگی آزمون تی استیودنت مربوط به فرضیات تحقیق

بخش	فرضیه ها	عوامل	آماره آزمون	درجه آزادی	نتیجه آزمون	اختلاف از میانگین	حد پایین	حد بالا
خصوصی	فرضیه ۱	سیاسی	5/364	31	0/000	0/58854	0/3648	0/8123
	فرضیه ۲	اقتصادی	5/845	31	0/000	0/72500	0/4720	0/9780
	فرضیه ۳	اجتماعی	4/901	31	0/000	0/55625	0/3248	0/7877
	فرضیه ۴	فنی	1/339	31	0/019	0/19531	-0/1021	0/4927
	فرضیه ۵	زیست محیطی	-2/352	31	0/025	-0/39063	-0/7294	-0/0519
	فرضیه ۶	قانونی	5/200	31	0/000	0/56771	0/3450	0/7904
شهرداری	فرضیه ۱	سیاسی	6/300	51	0/000	0/54808	0/3734	0/7227
	فرضیه ۲	اقتصادی	7/773	51	0/000	0/64231	0/4764	0/8082
	فرضیه ۳	اجتماعی	5/491	51	0/000	0/45769	0/2903	0/6250
	فرضیه ۴	فنی	2/917	51	0/005	0/27404	0/0854	0/4626
	فرضیه ۵	زیست محیطی	-3/315	51	0/0020	-0/37500	-0/6021	-0/1479
	فرضیه ۶	قانونی	5/426	51	0/000	0/48718	0/3069	0/6674

جدول ۸- ترتیب اولویت بندی تاثیرگذاری عوامل اصلی در مشارکت بخش خصوصی در استان البرز (از دید بخش خصوصی و شهرداری)

اولویت	عامل تاثیرگذار اصلی	میانگین شهرداری	میانگین بخش خصوصی
۱	اقتصادی	۳,۶۴	۳,۷۳
۲	سیاسی	۳,۵۵	۳,۵۹
۳	قانونی	۳,۴۹	۳,۵۷
۴	اجتماعی	۳,۴۶	۳,۵۶
۵	فنی	۳,۲۷	۳,۲۰
۶	زیست محیطی	۲,۶۳	۲,۶۱

4 (4), 2020

دوره ۴، شماره ۴

زمستان ۱۳۹۸

فصلنامه پژوهشی

۶- نتیجه گیری

پژوهش حاضر با هدف شناسایی و ارزیابی موانع موثر بر عدم مشارکت بخش خصوصی در پروژه های سرمایه گذاری مدیریت شهری استان البرز صورت گرفته است. پس از بررسی و تجزیه و تحلیل آماری صورت گرفته، نتایج و یافته های پژوهش به شرح زیر حاصل گشت:

- پس از بررسی فرضیات تحقیق، با توجه به یافته های حاصله تمام فرضیات مورد تایید قرار گرفتند.
- ترتیب اثرگذاری عوامل اصلی از دید هر دو بخش شهرداری و خصوصی مطابق با جدول ۸ عبارتند از:

۱- عوامل اقتصادی،

۲- عوامل سیاسی،

۳- عوامل قانونی،

۴- عوامل اجتماعی،

۵- عوامل فنی،

۶- عوامل زیست محیطی.

اولویت نخست عوامل اقتصادی حاکی از آن است که درصد بالای درآمدهای ناپایدار در ترکیب درآمدی شهرداری ها بسیار نگران کننده می باشد. تا جایی که حتی کلان شهری مانند کرج نیز از حیث هزینه و درآمد همخوانی ندارد و از این رو پیداست که اقتصاد شهری در این حوزه حکمفرما نیست. البته این مشکل را می توان به نظام اقتصادی کشور نسبت داد که اینک در بسیاری از بخش ها قاعده هزینه-فایده حاکم نمی باشد. در این راستا به نظر می رسد که توسعه چارچوب مشارکت عمومی-خصوصی می تواند به حل بحران اقتصادی کنونی، از طریق تشویق توسعه بیشتر و فرصت های کسب و کار برای بخش خصوصی کمک نماید.

همچنین قرار گرفتن عوامل زیست محیطی به عنوان اولویت آخر بیانگر این مطلب است که هنوز در حوزه مشارکت عمومی-خصوصی در پروژه های مدیریت شهری، ضرورت پرداختن به مسائل زیست محیطی به درستی مورد توجه قرار نگرفته است و اساساً از سوی هر دو بخش درگیر پروژه نسبت به آن بی تفاوتی وجود دارد. یکی از دلایل این امر آن است که ملاحظات زیست محیطی تأثیرات غیر مستقیم در دراز مدت دارند و اثرات منفی آن ها از ابتدای پروژه دیده نمی شود.

- همانطور که در جدول ۵ نشان داده شد، تأثیرگذارترین مانع بر سر راه مشارکت بخش خصوصی در پروژه های سرمایه گذاری مدیریت شهری استان البرز از دید هر دو بخش شهرداری و خصوصی عامل اقتصادی با مانع نوسانات نرخ ها شامل نرخ تورم و بهره و بازار ارز، و همچنین کم اثرترین مانع نیز عامل زیست محیطی با مانع ریسک های طبیعی شامل ریسک های مرتبط با آب و هوا و اقلیم محل انجام پروژه، شرایط محیط درونی و بیرونی پروژه و فورس ماژورها مشخص گردید.

- بدین ترتیب از میان ۲۸ مانع شناسایی شده تأثیرگذار در مشارکت بخش خصوصی در پروژه های مدیریت شهری استان البرز، ترتیب اولویت سه مانع اول که بیشترین اثرگذاری را دارند عبارتند از:

۱- اولویت اول با میانگین (۴/۱۶)، نوسانات نرخ ها شامل زیرفاکتورهای: نوسانات نرخ تورم و بهره، مشکلات نوسانات بازار ارز

برای پروژه های وابسته به ارزهای خارجی می باشد: که پژوهشگرانی همچون عبدالملکی و همکاران [۱۴]، نورالکاف عبدکریم [۲۹]، سروری و همکاران [۳۰]، جلالی اسفندآبادی و همکاران [۳۱]، پژویان و خسروی [۳۲] در تحقیقات خود به نتایج مشابهی در زمینه تأثیر گذاری این مانع دست یافته اند. یکی از الزامات جذب موفقیت آمیز سرمایه ها، حرکت به سمت عملکرد بازار، کاهش ملاحظات و فعالیت های دولتی از راه اجرای سیاست های آزاد سازی اقتصادی، یعنی مقررات زدایی و خصوصی سازی است. در این میان ریسک اقتصادی به دلیل بازار ضعیف و تورم تشدید می شود. عامل مهم و تعیین کننده ریسک نوسانات نرخ بهره می باشد و زمانی رخ می دهد که به علت عدم بلوغ و ضعف در سیستم بانکی نرخ بهره پیش بینی نشده باشد؛ ریسک بازار به علت پیش بینی نادرست دولت از قیمت و یا تقاضا برای خدمات رخ می دهد. به طوری که تولید درآمد کمتر از حد انتظار و متفاوت با سطح پیش بینی ها باشد. تورم، تأثیر یگانه در تمام سطوح ندارد و انتظار بر این است که تورم معتدل و اندک، سرمایه گذاری را تشویق نماید. اما زمانی که تورم از حد آستانه آن بالاتر رود، هزینه سرمایه را افزایش و بر سوددهی سرمایه گذاری تأثیر منفی به جای می گذارد و میل متوسط به سرمایه گذاری را کاهش می دهد. همچنین بین نرخ بهره و سرمایه گذاری بخش خصوصی برون رانی وجود دارد. بنابراین کاهش نرخ بهره، تمایل به سرمایه گذاری را افزایش می دهد. همچنین رشد و توسعه بازارهای پولی و ارزی باعث بهبود در بهره وری سرمایه شده، و سوددهی پروژه های سرمایه گذاری را افزایش خواهد داد.

۲- اولویت دوم با میانگین (۴/۰۰)، بروکراسی ناکارآمد اداری شامل زیر فاکتورهای: وجود بروکراسی اداری مبسوط و کاغذ بازی ناکارآمد، عدم شفافیت در تعامل با بخش خصوصی و مزایده و مناقصه غیر رقابتی می باشد: که پژوهشگرانی همچون بیسادا [۶]، آکامپوریرا و همکاران [۱۰]، صادقی و همکاران [۱۵]، شاهنوشی و همکاران [۱۷]، در تحقیقات خود به نتایج مشابهی در زمینه تأثیر گذاری این مانع دست یافته اند. تمایل بخش خصوصی به شرکت در سرمایه گذاری برای ساخت پروژه های عمرانی تا حدود زیادی بستگی به مبانی حقوقی تعیین شده توسط بخش دولتی (عمومی) دارد. از جمله عواملی که سبب بروز نامنی در اقتصاد ایران می شود و مانعی برای سرمایه گذاری نیز محسوب می گردد، حجم گسترده بروکراسی ناکارآمد اداری است. حل این معضل، از طریق حذف مقررات دست و پا گیر و ناکارآمد و عدم وجود نهادهای موازی، اصلاح قوانین و آیین نامه های متناقض و غیر ضروری، حذف قوانینی که علیه فرآیند توسعه اقتصادی و منافع ملی است میسر می شود. شفاف سازی مقررات حاکم بر فرآیند سرمایه گذاری و سرمایه پذیری به نوبه خود می تواند گام بزرگی در جهت توسعه مشارکت بخش خصوصی باشد.

۳- اولویت سوم با میانگین (۳/۸۱)، وجود بحران های اجتماعی شامل زیرفاکتورهای: عمومیت یافتن فساد اداری و عدم احترام به قانون، نبود نیروی کار ماهر و متخصص در بدنه اجتماع، عمومیت یافتن ترجیح نفع طلبی و سودجویی های شخصی می باشد: که پژوهشگرانی همچون هامامی و همکاران [۱۱]، آلبرت و همکاران [۹]، در تحقیقات خود به نتایج مشابهی در زمینه تأثیر گذاری این مانع دست یافته اند. به نظر می رسد که وجود شکاف بین

4 (4), 2020

دوره ۴، شماره ۴

زمستان ۱۳۹۸

فصلنامه پژوهشی

مهندسی عمران

بدنه حاکمیت با بدنه اجتماعی جامعه باعث ایجاد یک فضای بی اعتمادی عمومی و در نتیجه تأثیرگذاری نا مطلوب آن بر اقتصاد و ناکارایی سیاست ها و برنامه ها می شود؛ وجود بحران های اجتماعی از جمله موانع اجتناب ناپذیر در هر گونه بستر مشارکت در بدنه و فرهنگ جامعه می باشد. نقش دوگانه بخش عمومی به عنوان مالک و قانونگذار می تواند منجر به تعارض انگیزشی برای این بخش شود، از آنجایی که در سرمایه گذاری های مشترک غالباً تمایل به مذاکره مستقیم وجود دارد و تشریفات رسمی کمتری مدنظر است؛ این امر در صورت عدم نظارت جدی از سوی نهادهای ذیربط می تواند به معضلاتی چون فساد و رشوه خواری و سودجویی های شخصی منجر شود. در ادامه برخی پیشنهادهای برگرفته از اجرای پژوهش و نتایج به دست آمده، در جهت رفع اهم موانع و چالش های مذکور ارائه می شوند:

- تعهد تامین برخی مصالح اساسی (نظیر سیمان، فولاد و قیر) از سوی دولت با قیمت مناسب جهت کنترل نوسانات نرخ تورم و بهره و مشکلات ناشی از آن
- انجام اصلاحات ساختاری و شفاف سازی فرایندها جهت ایجاد ثبات و کنترل هیجانات ناشی از نوسانات نرخ بهره، تورم و بازار ارز.
- تضمین مبادلات ارزی توسط دولت در پروژه های وابسته به ارز خارجی در راستای جلب سرمایه های داخلی و خارجی
- امکان استفاده از روش های قیمت گذاری پویا (متغیر در طول زمان) در قراردادهای (PPP).
- از میان برداشتن بروکراسی، کاغذ بازی، تشریفات و پروسه های زائد اداری در راستای تسریع و تسهیل در فرایندهای اداری مرتبط با مشارکت بخش خصوصی
- تاسیس سامانه های اطلاع رسانی جامع و دقیق مزایده ها و مناقصه ها برای تامین شفافیت فرایندها و ایجاد بستر رقابتی مطمئن جهت جذب سرمایه گذاران بخش خصوصی.
- ایجاد زیرساخت های لازم جهت آموزش نیروی کار و توسعه منابع انسانی در هر دو بخش عمومی و خصوصی

۷- مراجع

- [۱] مقدم، ح. (۱۳۹۳). "دلایل عدم مشارکت بخش خصوصی در پروژه های دولتی با نگاهی به مشارکت در پروژه های شهری لار"، هفته نامه صحبت نو، شماره پنجم.
- [۲] غیاث آبادی، ع.، فرخی، م. (۱۳۹۰). "نگاهی به مشارکت عمومی-خصوصی در کشورهای مختلف"، روزنامه دنیای اقتصاد، شماره ۲۴۶۰، ش ۲۸.
- [۳] شاکری، ا.، عیدی، ح. (۱۳۸۵). "بررسی موانع اصلی موفقیت بخش خصوصی داخلی در مشارکت پروژه های عمرانی"، اولین کنفرانس ملی توسعه نظام پیمانکاری در ساختار صنعتی کشور، تهران، دانشگاه صنعتی شریف.
- [۴] شروه ای، غ. (۱۳۸۷). "شناخت و تحلیل پایداری اقلام درآمدی شهرداری های کشور"، فصلنامه مدیریت شهری، شماره ۲۰، ش ۳۷-۲۳.
- [۵] شایگان، ا. (۱۳۸۹). "شهرداری ها و مشارکت های عمومی-خصوصی"، سومین همایش مالی شهرداری، مشکلات و راهکارها، تهران، مرکز مطالعات تکنولوژی دانشگاه صنعتی شریف.
- [۶] Besada, H. (2013). Doing Business In Fragile States: The Private Sector, Natural Resources And Conflict In Africa. UK: James Currency Publishers.
- [7] Cheung, E., Chan, A. P. C., Lam, P. T. I., Chan, D. W. M., Ke, Y. (2012). "A Comparative Study Of Critical Success Factors For Public Private Partnerships (PPP) Between Mainland China And The Hong Kong Special Administrative Region". Facilities -Special Issue on Facility Management Development, 30(13/14), 647-666.
- [8] Agyemang, P., (2011). "Effectiveness Of Public Private Partnership In Infrastructure Projects", The University Of Texas At Arlington, Pro Quest LLC, UMI Number: 1493621.

- [9] Albert P. C. Chan; Patrick T. I. Lam; Daniel W. M. Chan, M.ASCE; Esther Cheung; Yongjian Ke., (2010). "Potential Obstacles to Successful Implementation of Public-Private Partnerships in Beijing and the Hong Kong Special Administrative Region", Journal of Management in Engineering, 26 (1), 30-40.
- [10] Akampurira E., Root D., Shakantu, W., (2007). "Factors Constraining The Implementation Of Public-Private Partnership In The Electricity Sectors In Uganda", Jesa, 20(2), 4.
- [11] Hammami, M., Ruhashyankiko, J., Francois, Y, Etienne. B. (2006). Determinants Of Public-Private Partnerships In Infrastructure. Washington, D.C : International Monetary Fund
- [۱۲] مفتاحی، ه.، قراخانی، د. (۱۳۹۵). "شناسایی و ارزیابی موانع موثر بر عدم مشارکت شرکت های خصوصی در پروژه های سرمایه گذاری مدیریت شهری قزوین با استفاده از تکنیک DEMATEL فازی". اولین کنفرانس بین المللی دستاوردهای نوین پژوهشی در مدیریت، حسابداری و اقتصاد، تهران، دفتر کنفدراسیون بین المللی مخترعین جهان در ایران، دانشگاه جامع علمی کاربردی مینو.
- [۱۳] رجایی، س. ع.، خراسانی، م. ا. (۱۳۹۴). "شناخت و تحلیل موانع پیش روی سرمایه گذاری بخش خصوصی در پروژه های عمرانی شهری (مطالعه موردی: منطقه ۱۰ شهرداری تهران)". پژوهش های جغرافیایی برنامه ریزی شهری، ۳ (۲)، ش ۳ ص ۱۹۱-۲۱۰.
- [۱۴] عبدالملکی، م.، نجفقلی زاده ایرانشی، ن.، آسپان، ا.، رجبی جورش، م. (۱۳۹۴). "تأمین نظام مالی و سرمایه گذاری پایدار در پروژه های شهری (بهبودی و نوسازی بافت های فرسوده) با رویکرد مشارکت بخش خصوصی- عمومی"، دومین همایش بین المللی مدیریت و فرهنگ توسعه، تهران، موسسه سفیران فرهنگی مبین
- [۱۵] صادقی، س. ک.، محمدزاده، پ.، صبح خیز زنوزی، ش. (۱۳۹۴). "عوامل موثر بر مشارکت بخش خصوصی، به عنوان رهیافتی در تامین منابع پایدار مالی پروژه های شهرداری"، فصلنامه علمی-پژوهشی اقتصاد و مدیریت شهری، ۳ (۱۱)، ش ۳ ص ۱۵۳-۱۶۷.
- [۱۶] محمدی، ک.، رضویان، م. ت.، صرافی، م.، غلامحسینی، ا. (۱۳۹۳). "شراکت بخش های عمومی-خصوصی در نوسازی بافت های فرسوده منطقه ۹ شهرداری تهران"، فصلنامه اقتصاد و مدیریت شهری، ۲ (۸)، ش ۳ ص ۱۰۹-۱۲۷.
- [۱۷] شاهنوشی، ن.، مهجوری کارمزدی، ک.، رحمتی، ا. ا. (۱۳۹۲). "روش های مناسب تامین مالی برای توسعه سرمایه گذاری شهری (مطالعه موردی: شهر مشهد)". اولین همایش توسعه پایدار با رویکرد بهبود محیط کسب و کار، مشهد، اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی خراسان رضوی.
- [۱۸] غفاری، غ.، جمشیدزاده، ا. (۱۳۹۰). "مشارکت های مردمی و امور شهری (بررسی موانع، مشکلات و راهکارهای توسعه مشارکت های مردمی). مطالعات شهری (مدیریت شهری و شهر تهران)". تهران: انتشارات جامعه و فرهنگ.
- [۱۹] میرموسوی، س. ع. (۱۳۷۵). "مبانی دینی و فرهنگ سیاسی مشارکتی"، مجله نقد و طنز، ۲ (۷) و ۸ (۸)، ش ۳ ص ۸۶-۱۱۱.
- [20] Driskell, D., (2002). Creating Better Cities With Children Andyouth (A Manual For Participation). UK: UNESCO Publishing and Earth Scan Publication Ltd.
- [۲۱] حبیبی، س. م.، سعیدی رضوانی، م. (۱۳۸۴). "شهرسازی مشارکتی کاوشی نظری در شرایط ایران"، نشریه هنرهای زیبا، دانشگاه تهران، ۲۴ (۰)، ش ۳ ص ۱۵-۲۴.
- [۲۲] سیف الهی، ع. (۱۳۹۴). "قراردادهای مشارکت دولتی-خصوصی (PPP) در حوزه دریایی، محرک ها و موانع سرمایه گذاری خارجی در بنادر ایران"، جهت ارائه در اتاق فکر سازمان بنادر و دریانوردی ایران، بخشی از مطالعه انجام گرفته به عنوان پایان نامه دوره تحصیلات تکمیلی ارشد مدیریت حمل و نقل دریایی دانشگاه آنتورپ، بلژیک.
- [۲۳] احمدی، م. (۱۳۹۴). "الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت در حوزه تامین مالی پروژه های زیربنایی در بستر اقتصادمقاومیتی"، چهارمین کنفرانس الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت، پیشرفت ایران، گذشته، حال، آینده، تهران.
- [۲۴] احمدی، ل.، بمانیان، م. ر.، صبیحی، م. ح. (۱۳۸۵). "امکان اجرای پروژه های شهری مدیریت شهری با بهره گیری از پیمان BOT"، سومین کنفرانس بین المللی مدیریت پروژه، تهران.
- [۲۵] ابوالحسنی هستیانی، ا.، بنار، ش. (۱۳۹۴). "مقایسه شاخص های تاثیر گذار در طبقه بندی پروژه های شهری شهرداری تهران با سایر شهرهای منتخب"، فصلنامه علمی-پژوهشی اقتصاد و مدیریت شهری، ۳ (۱۳)، ش ۳ ص ۱۴۳-۱۶۴.
- [۲۶] بانک پروژه های مطالعاتی و طراحی شهرداری قزوین شامل ۳۰۳ پروژه از سال ۸۸ تا ۹۴ (۱۳۹۴)، قزوین: سازمان خدمات طراحی شهرداری قزوین.
- [۲۷] سمرمد، ز.، بازرگان، ع.، حجازی، ا. (۱۳۸۳). "روش های تحقیق در علوم رفتاری"، تهران: نشر آگاه.
- [۲۸] حبیبی، آ. (۱۳۸۶). "آموزش کاربردی SPSS"، جالوس: نشر الکترونیک پایگاه اینترنتی پارس مدیر.
- [۲۹] Nur A.,(2011). "Risk allocation in Public-Private Partnership (PPP) Project: A Review on Risk Factors", International Journal of Sustainable Construction Engineering & Technology, 2 (2).
- [۳۰] Sarvari H., Valipour A., Nordin Y, Norhazilan Md., (2014). "Risk Ranking of Malaysian Public Private Partnership Projects", Applied Mechanics and Materials, 567
- [۳۱] جلایی اسفندیادی، س. ع.، صمیمی، س. (۱۳۹۳). "بررسی موانع سرمایه گذاری بخش خصوصی در ایران (در راستای سیاست های کلی ابلاغی نظام)". فصلنامه سیاست های راهبردی و کلان، ۲ (۷)، ش ۳ ص ۸۹-۱۰۹

[۳۲] پژویان، ج. خسروی، ت. (۱۳۹۱). "تأثیر تورم بر سرمایه گذاری بخش خصوصی"، فصلنامه علمی پژوهشی دانش سرمایه گذاری، ۱ (۴)، ش ص ۱-۱۷.

4 (4) , 2020

دوره ۴، شماره ۴

زمستان ۱۳۹۸

فصلنامه پژوهشی

شناسایی و اولویت بندی موانع مشارکت بخش خصوصی در پروژه های

مدیریت شهری

- 1- Morgan
- ۲- Statistical Package for the Social Sciences
- 3- Likret scale
- 4- Validity
- 5- Reliability
- 6- Cronbach's Alpha
- 7- T-Student Test
- 8- Kolmogorov-Smirnov Test